

Modernisering av Intrastat: vad, varför och när?

Vad är Intrastat och varför måste det moderniseras?

Intrastat är ett statistiksystem för internationell handel med varor mellan EU:s medlemsländer. Systemet som har varit i drift sedan den 1 januari 1993 samlar in uppgifter om in- och utförsel av varor mellan medlemsländerna, direkt från företagen.

Statistiken över internationell handel med varor är en viktig informationskälla som används för många olika syften av både företag och myndigheter.

Intrastatsystemet kan karakteriseras av följande:

- Ut- och införseldata samlas in direkt från företagen en gång i månaden.
- Det är ett nära samband mellan de uppgifter som lämnas till Intrastat och de som lämnas i momsdeklarationen på rad 20 och 35. På så sätt säkerhetsställs dessa datas fullständighet och kvalitet.
- Ett system med tröskelvärden är etablerat för att minska uppgiftslämnarbördan, speciellt för små företag som då befrias från att lämna dessa uppgifter.

Sedan Intrastat introducerades har undersökningen upplevts som särskilt betungande av uppgiftslämnare. I november 2011 kom en förfrågan från Europeiska rådet till ESS (European Statistical System) om att vidta effektiva åtgärder för att uppnå det globala målet att säkerställa en betydande minskning av uppgiftslämnarbördan. Detta genom att modernisera Intrastat och samtidigt upprätthålla en god nivå av datakvalitet.

Målet med att modernisera det nuvarande systemet är att:

- Minska uppgiftslämnarbördan
- Tillfredsställa behovet för användarna av statistiken i termer av tillgänglighet och kvalitet

- Skapa mer flexibilitet för statistikansvariga myndigheter i respektive medlemsland

Varför ska vi utbyta mikrodata mellan medlemsländer?

Den lösning som bäst uppfyller kriteriet för minskad uppgiftslämnarbördan är att använda utförseldata på fler sätt än bara för utförselstatistik. Mikrodatautbytet bygger på att data inte kommer behöva samlas in mer än en gång eftersom utförseldata kommer kunna speglas och användas som källa för införseldata i det mottagande medlemslandet.

Utförseldata identifierades som det mest betungande flödet att rapportera in, och har generellt sett högre kvalitet än införseldata, således fanns det mer att vinna genom utbyte av utförseldata.

När kommer moderniseringen träda i kraft?

Moderniseringen följer EU-förordningen [European Business statistics \(EBS\) \(EU\) 2019/2152](#), och kommer att träda i kraft för varuhandelsstatistik den 1 januari 2022.

Jag rapporterar till Intrastat – vad behöver jag veta?

Hur påverkar moderniseringen rapporteringen till Intrastat?

Varje lands statistikansvariga myndighet kommer kunna använda utförseldata som de tar emot och speglar för att beräkna sin nationella införselstatistik. Det innebär att data som samlas in från exporterande företag blir kritiska för beräkningen av både utförsel- och införselstatistik. För att möjliggöra ett utbyte kommer vi behöva samla in två nya variabler och utöka insamlingen av transaktionskoder:

- Partner-ID, momsnummer för partnerföretaget (importören man har handel med) och
- Ursprungsland för export.
- Tvåsiffriga transaktionskoder istället för nuvarande ensiffriga.

I de medlemsländer där dessa variabler inte redan samlas in som en del av de frivilliga variablerna för Intrastat måste de, i samband med att EU-förordningen [EBS](#) träder i kraft, börja samlas in.

Med hjälp av de utförseldata som utbyts, och nya beräkningsmetoder för införsel, kan statistikbyråerna framöver undanta eller minska införsel företagens börda att rapportera till Intrastat.

När kommer jag som uppgiftslämnare bli påverkad av ändringarna?

Ändringarna införs den 1 januari 2022 när EU-förordningen [EBS](#) träder i kraft för varuhandelsstatistik. Från och med då kommer utbytet av mikrodata mellan medlemsländer bli obligatoriskt, och likaså insamlingen av de nya variablerna.

Kan mikrodatautbytet påverka skyddet av mina statistikuppgifter?

Nej. Alla statistikansvariga myndigheter har åtagit sig att ta alla nödvändiga lagstiftande, administrativa, tekniska och organisatoriska åtgärder för att försäkra det fysiska och logistiska skyddet av mikrodata.

Om jag ansöker om sekretess för min data – hur kommer detta att hanteras?

Sekretess av utbytt mikrodata för intra-EU handel kommer att respekteras. Om den nationella statistikansvariga myndigheten i det importerande medlemslandet använder mottagen mikrodata som är under sekretess, så ska den garantera, genom sin egen publicering av statistik, att sekretess som den nationella statistikansvariga myndigheten i exporterande medlemslandet godkänt respekteras.

Jag är användare av varuhandelsstatistik – vad behöver jag veta?

Kommer data ha samma tillgänglighet som tidigare?

Användare av statistiken kommer på något sätt påverkas av vad som finns tillgängligt i SSD från och med referensmånad januari 2022. Statistiken kommer fortfarande vara tillgänglig månatligen som nu, men vilken detaljnivå den kommer att publiceras på och när i månaden publiceringen kommer att ske är ännu inte bestämt.

Vad som kommer att hända längre fram, om SCB skulle välja att använda den utbytta utförseldatan i statistikproduktionen av Sveriges införsel, vet vi inte idag. SCB kommer att informera mer om detta när mikrodatautbytet har utvärderats.

Kan jag förvänta mig förändringar i datakvaliteten på grund av moderniseringen av Intrastat?

Användandet av de mikrodata som utbyts för att granska, och eventuellt framställa införselstatistik bör minska asymmetrier mellan speglad införsel- och utförselstatistik. Kvalitetsförbättringarna kan dock leda till tidsseriebrott för införseldata.

Hur har de nationella statistikbyråerna och Eurostat varit involverade i moderniseringen?

Hur har de nationella statistikbyråerna varit involverade?

De nationella statistikansvariga myndigheterna har varit med i utvecklandet och på så sätt möjliggjort projektet med det moderniserade systemet. När projektet är fullt implementerat kommer myndigheterna ha nya datakällor som ger dem möjlighet att minska datainsamlingen av införseldata.

Denna möjlighet styrs av subsidiaritetsprincipen, vilket innebär att varje nationell statistikansvarig myndighet självständigt bestämmer när och hur långt de ska nyttja de potentiella fördelarna med det moderniserade systemet.

Hur har Eurostat varit involverat?

Implementeringen av det moderniserade systemet har krävt mycket arbete av medlemsländerna och Eurostat. Eurostat har huvudsakligen varit samordnare och gett medlemsländerna verktyg och stöd för att projektet ska lyckas.

Eurostat har även skapat de nödvändiga förutsättningarna och infrastrukturen för att underlätta utvecklingen av ett IT-system som gör mikrodatautbytet möjligt.

Var kan jag hitta specifik information om hur varje medlemsland hanterar mikrodatautbytet?

De statistikansvariga myndigheterna inom EU har ett flertal kommunikationskanaler som används för att kommunicera med användarna. Kommunikationen sker exempelvis via webbplatser. Länkar till respektive statistikbyrå finns på Eurostats webbplats [här](#).